

Nagy Anna Borbála
Nádai Hanga

Konzulensek: Nagy Márton Kálmán DLA
Török Dávid József DLA

eidosz szkopeó:

formát lát és fogást keres

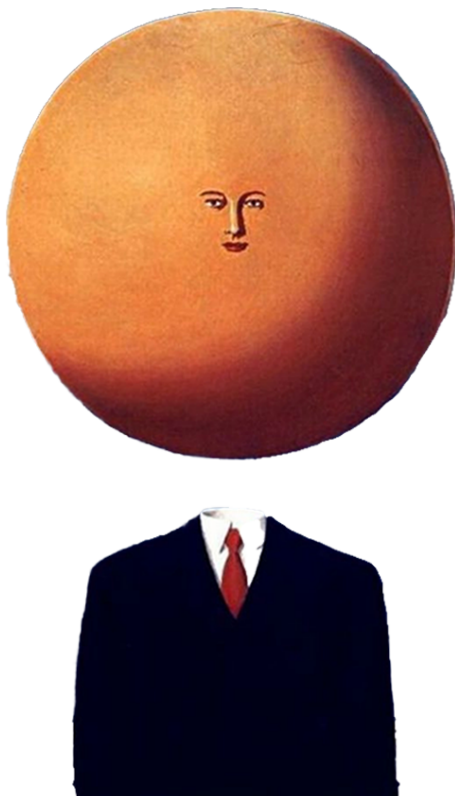
Szőnyi: Dunakanyar

Eszti a Szőnyi István utca 42-es telkének legtávolabbi sarkában állt, és az egy utcával lejjebb elhelyezkedő művésztelpehez tervezett eljutni. Mielőtt még belegázolt volna a bozótba a Dunakanyar ismerős látványa felé fordult. A nyakát nyújtogatva próbálta megtalálni minden kedvenc részletét, de a telek legalacsonyabban álló pontja nem engedte, hogy mindenre rálásson. Ezúttal ez nem keserítette el, mert tudta, hogy már van rá megoldása.

Szónyi Istváni festészetében új korszak kezdődött, amikor 1923-ban Zebegénybe költözött. Művészete a posztnagybányai stílust képviselte, mely az impresszionizmus elveire támaszkodva a lírai festészetet, a figurális ábrázolást, a klasszikus tradíciókat, az emberi és a művészeti értékek megőrzését szorgalmazta. A zebegényi táj és a parasztélet voltak fő témái. A posztimpresszionista-plein air Dunakanyar-képeket is ebben az időszakban festette. Ezek egy stílusban készültek egy látványról, mégis mind egyediek. Az impresszionizmus segítségével Szónyi egyértelműen ki tudta emelni a különbségeket.

A tervünk többek között ezt, a jelen állandó mozgása miatt változó valóságot szeretné kihangsúlyozni és tanulmányozni. Az átmeneti épületünk addig marad a helyszínen, amíg fel nem térképezzük és meg nem értjük az általunk kialakított táj viselkedését.

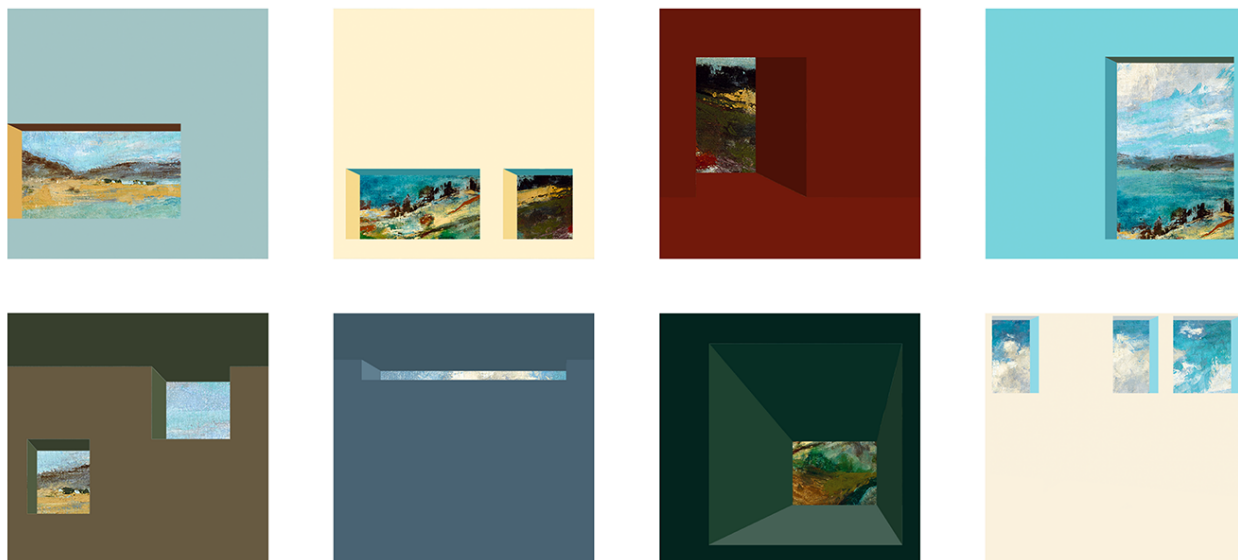
*“Túl gyakran hajlamosak vagyunk arra, hogy a furcsát az ismerősre redukáljuk.
Szándékomban áll visszaadni az ismerősnek a furcsát” - René Magritte.*

tájan

A művésztelep közelsége és Szőnyi munkássága is bizonyítja, hogy a környezetünk, különösen a táj érzékelése releváns a zebegényi kontextusban.

A Dunakanyar látványa ismerős mindenki számára, de gyakran csak egy pillantást vetünk rá, nem vizsgáljuk precízen, és jelentős részletek kerülnek el a figyelmünket. Célunk az, hogy ezeket részleteket is észrevegye az ismerős vidékben a szemlélő, amik a teljes táj karakterére hatással vannak, viszont elvesznek annak meghatározó, nagy formái között.

Ezek a részletek a táj minden pontján megtalálhatóak, de az összeset nem lehet egyszerre megmutatni. Viszont ki lehet választani pár képkockát, amiket külön-külön vizsgálva könnyebben meglátjuk a táj nagy vonalai mögé rejtő karakterjegyeket.

Tervezésünk során több képmanipulációs eszközzel is kísérleteztünk, annak érdekében, hogy a kívánt hatást elérjük. Első kísérletünk a tájból egy-egy látvány kiválasztása, bekeretezése, és a többi rész kitakarása volt, de így a részletek önálló képekké váltak, nem volt megfigyelhető az egymásra tett hatásuk.

Második kísérletünk során Magritte gondolatát követve “visszaadtuk az ismerősnek a furcsát”: a részletek egymásra tett hatása úgy ütközik ki, ha azokat ismerősen, de nem megszokott módon jelenítjük meg, ezért a táj kiválasztott részleteit összekeverjük, és új kompozícióba tagoljuk. A részletek újrendezésével ismerős marad a kép, de mégis más impressziókhöz és új értelmezéshez vezet.

A kísérletünk megvalósítására megoldásunk tükrök használata volt. A tájból kiválasztott részletek egymás mellé helyezését a periszkópok segítségével értük el. A tükrök nem csak gyakorlatban, hanem elméleti koncepcióban is megjelentek a tervünkben.

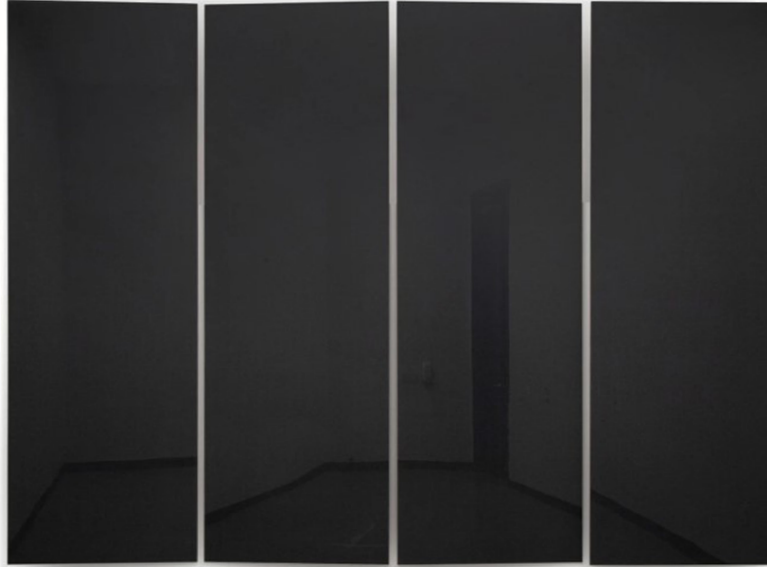
tükör és festmény

A tervünkhöz szorosan kapcsolódik a festészet. Szőnyi festményei indították el dolgozatunkat, ezért vizsgáltuk a környezet érzékelését, valamint festmény és tükör közötti kapcsolatot is festészeti példákon keresztül.

Jan van Eyck Az Arnolfini házaspár című képén a szemközti falon egy domború tükör látszik. A németalföldi festészet ezen eszközének célja a vászon keretei közé nem férő, az azon túli látvány megmutatása domború tükör segítségével. Mindent pontosan, valósághoz hűen ábrázol a tükörképen.

Diego Velázquez az Udvarhölgyek című művére ráfestette a vásznat amin dolgozik, önmagát, valamint a tükörben egy kettős portrét. A festő azt a képet festi, amit a külső szemlélő is lát, de a művész és a képen szereplők tekintete is ugyanerre a szemlélőre irányul. Ettől egy kissé értelmezhetetlen szituáció jön létre, hisz nem egyértelmű, hogy hogyan áll a külső szemlélő helyén a festő, miközben a festményen is megjelenik. Bármi is van a vászon mögött - a portrét álló pár vagy ugyanez a kép egy nagy tükör közreműködésével, amibe a festő néz alkotás közben - egyértelmű, hogy a kis tükörben megjelenő kép hamis, hiszen nem tükröz semmit abból, ami egy térben található vele. Sem udvarhölgyeket, sem festőt, sem vásznat, csak egy portrét álló párt, akik nincsenek is a térben. A tükör megmutatja azt, ami nem fér bele a képkeretbe, de ezt megtévesztő és összezavaró módon teszi meg.

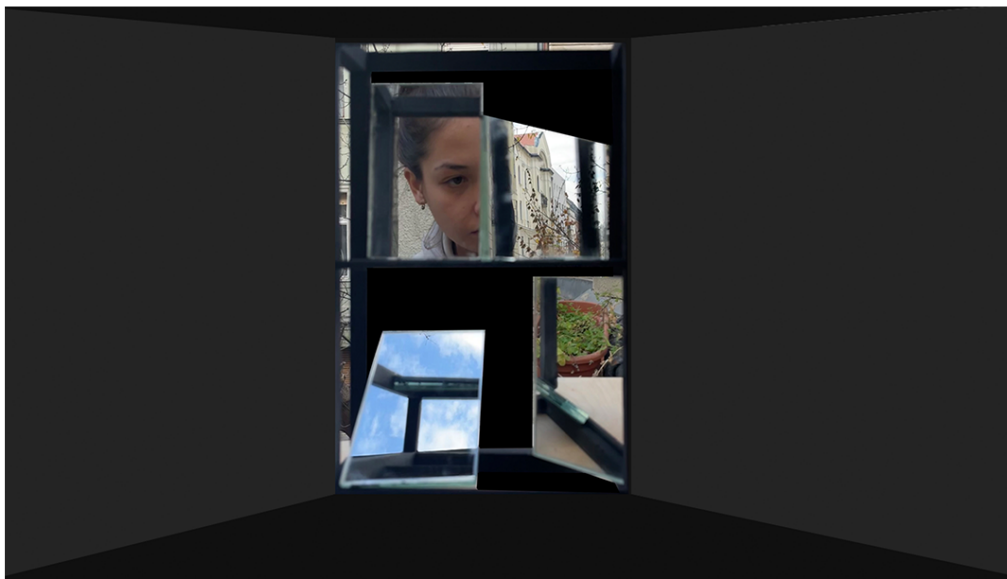

tükörfestmény

A modern festők, mint a poszt-impreszionista Szőnyi is, elkezdtek előnyben részesíteni saját benyomásaikat, értelmezésüket és érzelmeiket a látvány pontos megjelenítéséhez képest. A vásznak valója egy tükröződő ablakhoz hasonlítható, ami visszatükrözi az előtte álló festőt, miközben megmutatja a mögötte fekvő látványt.

Gerhard Richter kortárs festőnek teljes művészetében megjelenik az ablak és a tükör modelljének viszonya, de legmeghatározóbban a Szürke tükör művében. A Szürke tükör egy négytáblás festmény, azonban ránézve a műre nem látunk festett képet. Közelebb érve felfedezhető, hogy a táblák valójában üveglapok, melyek hátoldalára szürke festéket vittek fel, így az üveg kissé torzítva visszatükröz mindent, ami előtte van.

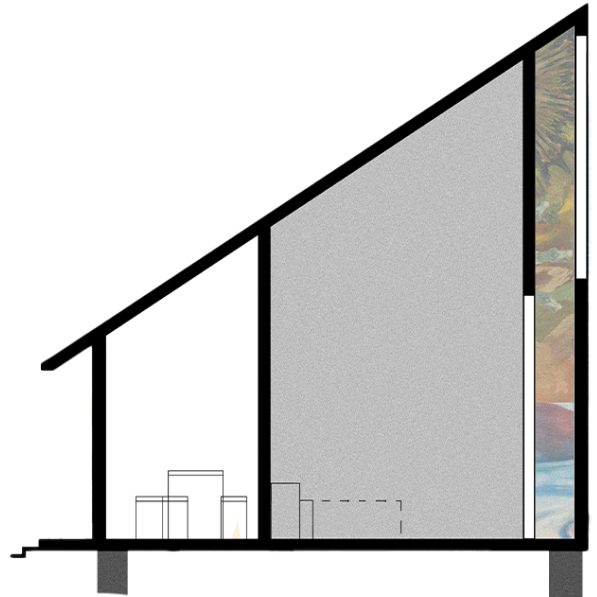
“Kétféle tükörkép, amelyek közül az egyik mindig a változó jelen pillanatot mutatja, míg a másik változatlanul tükröz egy rég elhamvadt jelent.” - írta Nacsinák Gergely András a tükörről és a festményről. Richter alkotása talán az egyetlen festmény, amire mindkét jellemzés igaz.

eidosz szkopeó

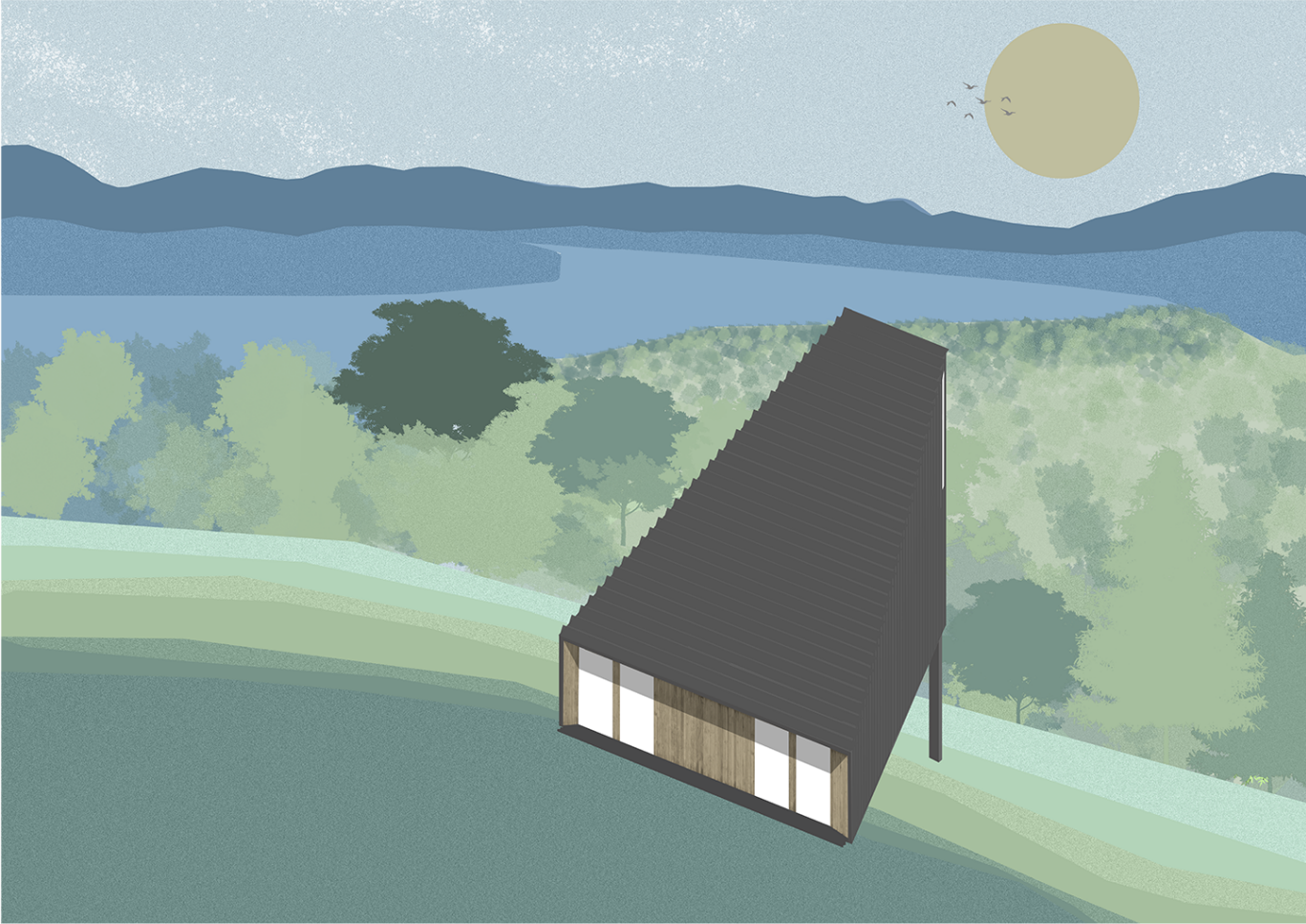
Jan van Eyck és Diego Velázquez példái is bizonyítják, hogy a művészek évtizedek óta próbálkoznak a valóság leképezésével oly módon, hogy többet is meg tudjanak mutatni, mint amennyit az ember egyszerre befogadni képes lenne. A tervünk ebből inspirálódva olyan tájrészleteket helyez egymás mellé, amiket egyetlen nézőpontból nem tudnánk érzékelni, így az azt körülvevő világot részleteiben és átfogólag is megjeleníti. Úgy működik, mint egy megelevenedett vászon, ami Gerhard Richter tükreihez hasonlóan valósággal együtt folyamatosan változik.

Szónyi képeiből ismerjük a Dunakanyar megannyi arcát, így tökéletes helyszínt biztosít a kísérletünk elvégzésére.

A tervünk a korábban említett ötleteinket és a példákon keresztül bemutatott módszert szeretné megjeleníteni épületi léptékben. A Dunakanyar látványára irányított, ék alakú tárgyunk belefoglalható egy hét és fél méteres kockába,. Az objektum egy "kaleidoszkóp", a tájból kiválasztott részleteket összekeveri és valami újat mutat. Ennek elérésére az épület végére periszkóp elvén működő tükrökből álló sávot terveztünk, aminek kifelé néző tükrei egy-egy részletre vannak irányítva. A különböző irányba néző tükrök által visszavert képek a sávon belül további tükrök segítségével az épület belső falán láthatóak. A három irányból kivett részletek egy kompozícióba rendezése teljesen új képet alkot.

A tervünk magába foglal egy fedett megérkező részt, egy közepen elhelyezett funkcionális blokkot, egyik oldalán fürdővel, másikon konyhával és étkezővel. Az épület többi teréről leválasztható a megfigyelő helyiség, ahol a periszkópok segítségével betükrözött képeket vizsgálhatjuk. Ugyanez az elsötétített helyiség kihúzható ágygal helyet biztosít egy, vagy két személynek. Funkcionálhat a művésztelep kiegészítéseként is, ha valaki ezt a szűrt és újra komponált látványt szeretné vizsgálni és festeni.

Háy János: aktmodell

Virág Anett - Táj-Kép-Építészet: analógia a festészet és a kortárs építészet útkeresése között

M. J. Scott, D. V. Canter - Picture or Place? A Multiple sorting study of a landscape
(<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0272494497900682>)

Wendy Fjellstad, Sebastian Eiter, Oskar Puschmann, Svein Olav Krøgli - Planning the first view: Establishing a landscape monitoring scheme based on photography
(<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0169204622001190>)

Wayne Adams - A Reflection in the Window: Gerhard Richter Longs for More
(<https://imagejournal.org/article/a-reflection-in-the-window/>)

Nacsinák Gergely András - Tükörképek (2012 Július) (<https://ligetmuhely.com/liget/tukorkepek/>)

Szőnyi István (festő, 1894–1960) Wikipédia szócikk
([https://hu.wikipedia.org/wiki/Sz%C5%91nyi_Istv%C3%A1n_\(fest%C5%91,_1894%E2%80%931960\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Sz%C5%91nyi_Istv%C3%A1n_(fest%C5%91,_1894%E2%80%931960))) ADlus

Szőnyi István - Zebegényi dombok (1923)

Szőnyi István - Délutáni napsütés a Dunakanyarban (1923 körül)

Szőnyi István - Zebegény (1926 körül)

Szőnyi István - Dunakanyar Zebegénynél (1927)

Szőnyi István - Zebegényi völgy (1927)

Szőnyi István - Szürke a Duna (1935)

Szőnyi István - Zebegényi részlet (1935–36)

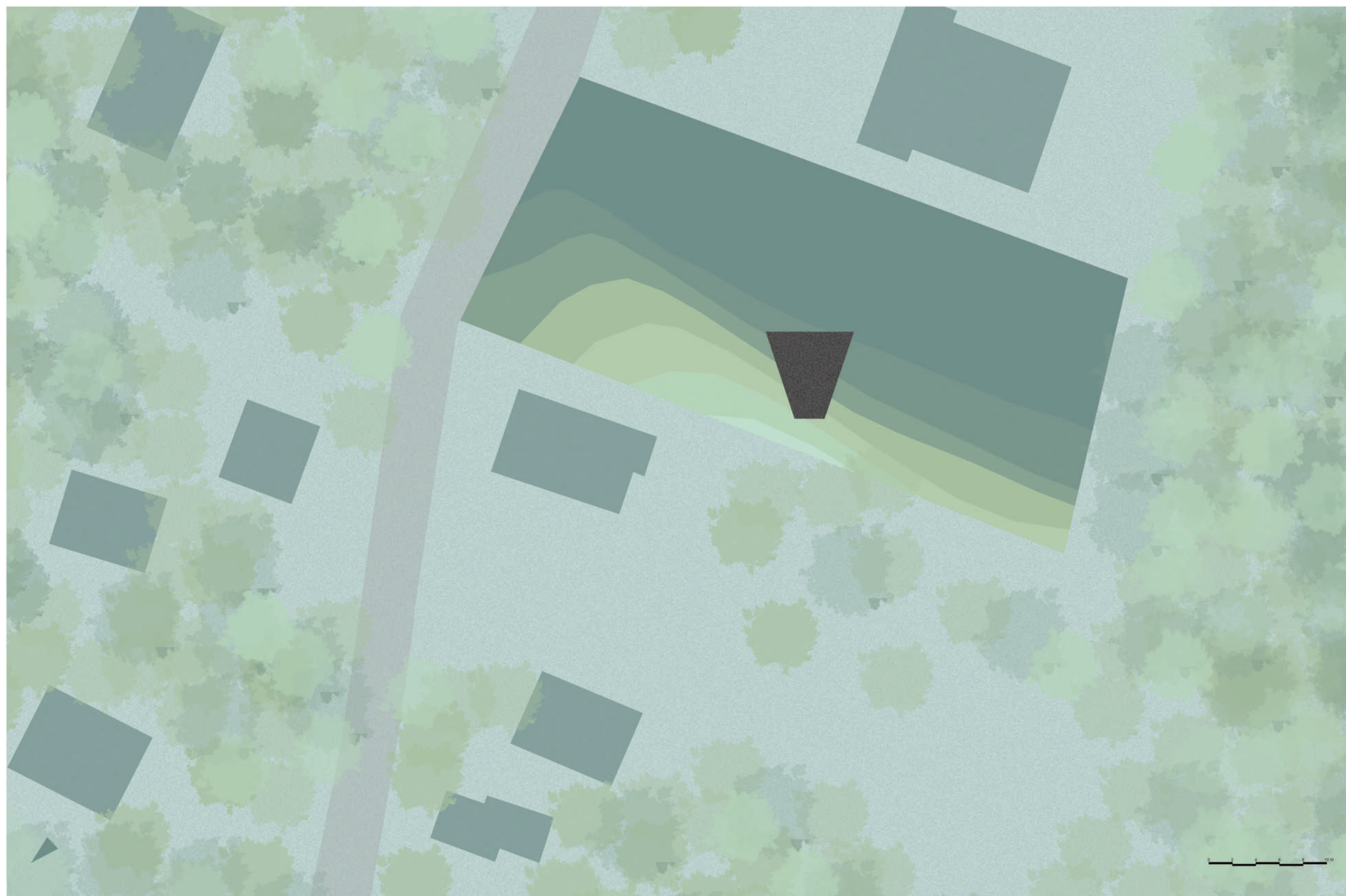
René Magritte - The Art of Living (1967)

Jan van Eyck - Arnolfini Házaspár (1434)

Diego Velázquez - Las Meninas (1656)

Gerard Richter - Szürke tükör (2019-2021)

hivatkozások

ADDIG IS

TDK 2022

EIDOSZ SZKOPEÓ

HELYSZÍNRAJZ

SZERZŐ

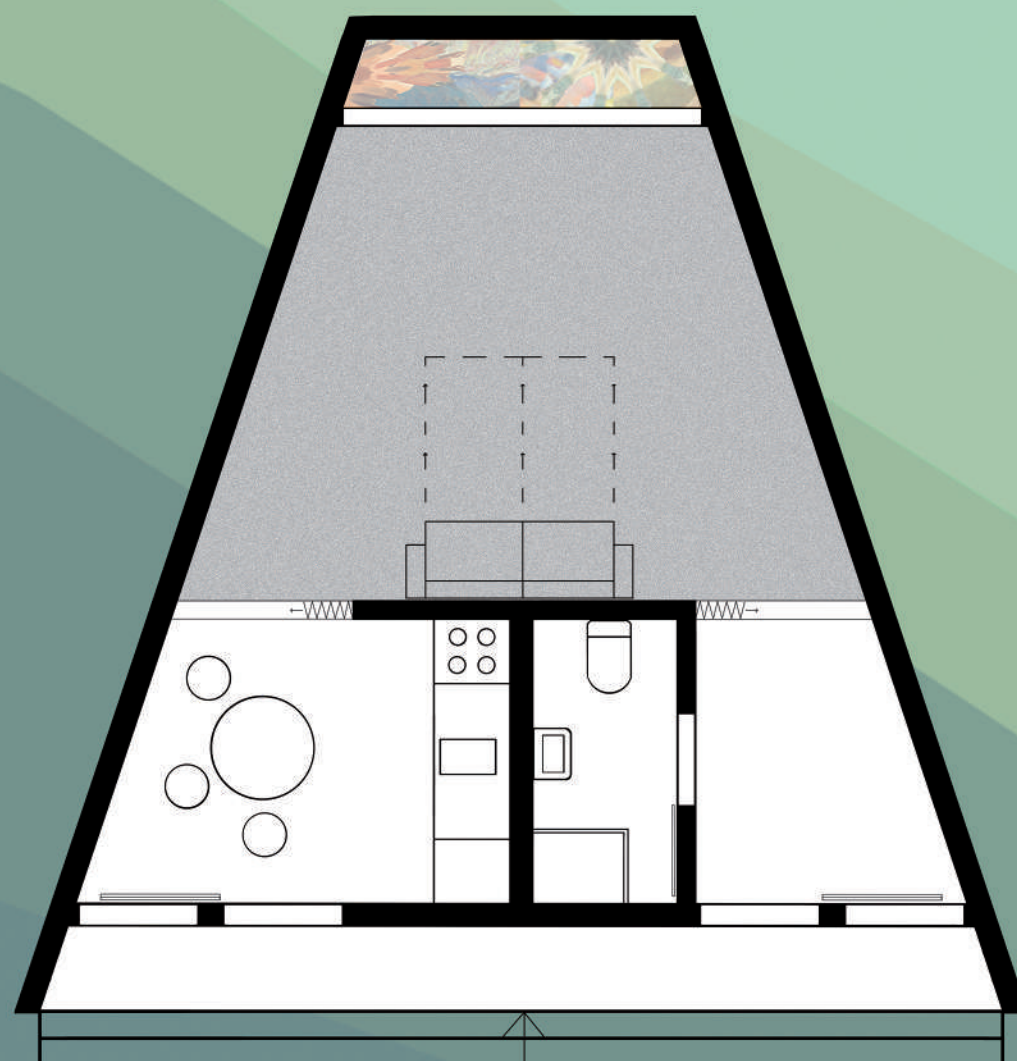
NAGY ANNA BORBÁLA
NÁDAI HANGA

KONZULENS

NAGY MÁRTON KÁLMÁN DLA
TÖRÖK DÁVID JÓZSEF DLA

BME LAKÓÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK, 2022

2

ADDIG IS

TDK 2022

EIDOSZ SZKOPEÓ

ALAPRAJZ

SZERZŐ

NAGY ANNA BORBÁLA
NÁDAI HANGA

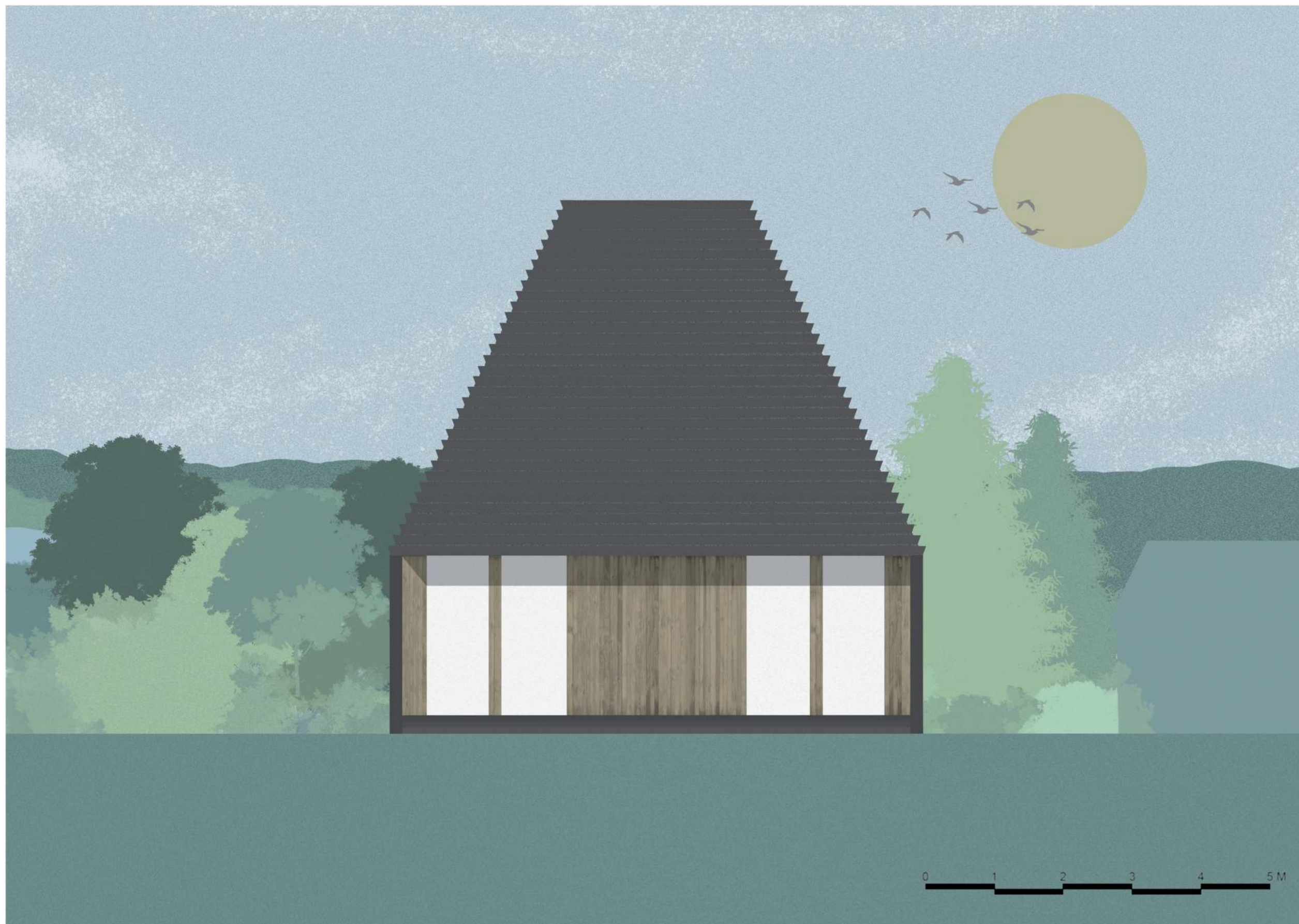
KONZULENS

NAGY MÁRTON KÁLMÁN DLA
TÖRÖK DÁVID JÓZSEF DLA

BME LAKÓÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK, 2022

3

ADDIG IS

TDK 2022

EIDOSZ SZKOPEÓ

DK-I HOMLOKZAT

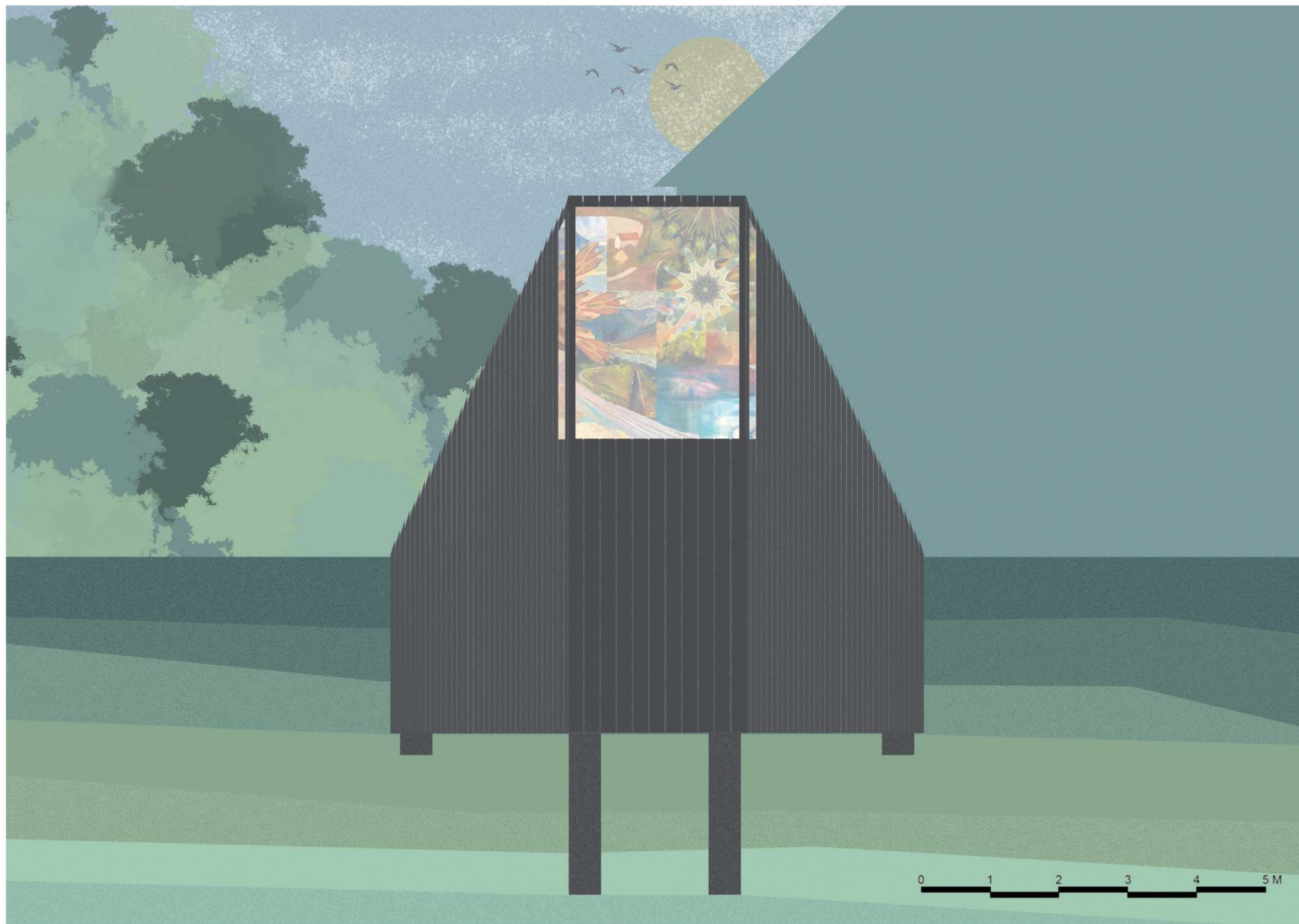
SZERZŐ

NAGY ANNA BORBÁLA
NÁDAI HANGA

KONZULENS

NAGY MÁRTON KÁLMÁN DLA
TÖRÖK DÁVID JÓZSEF DLA

BME LAKÓÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK, 2022

4

ADDIG IS

TDK 2022

EIDOSZ SZKOPEÓ

ÉNY-I HOMLOKZAT

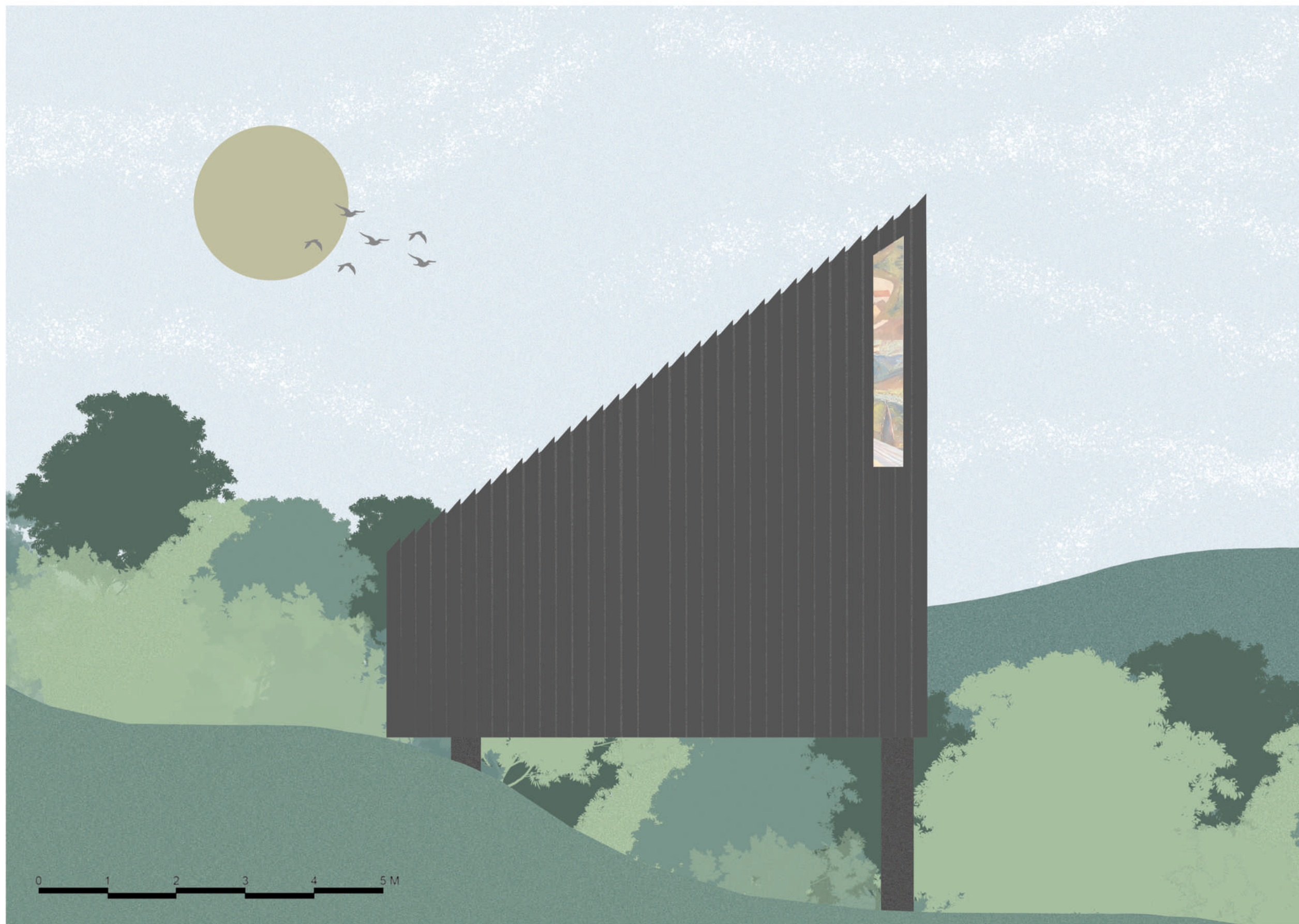
SZERZŐ

NAGY ANNA BORBÁLA
NÁDAI HANGA

KONZULENS

NAGY MÁRTON KÁLMÁN DLA
TÖRÖK DÁVID JÓZSEF DLA

BME LAKÓÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK, 2022

5

ADDIG IS

TDK 2022

EIDOSZ SZKOPEÓ

ÉK-I HOMLOKZAT

SZERZŐ

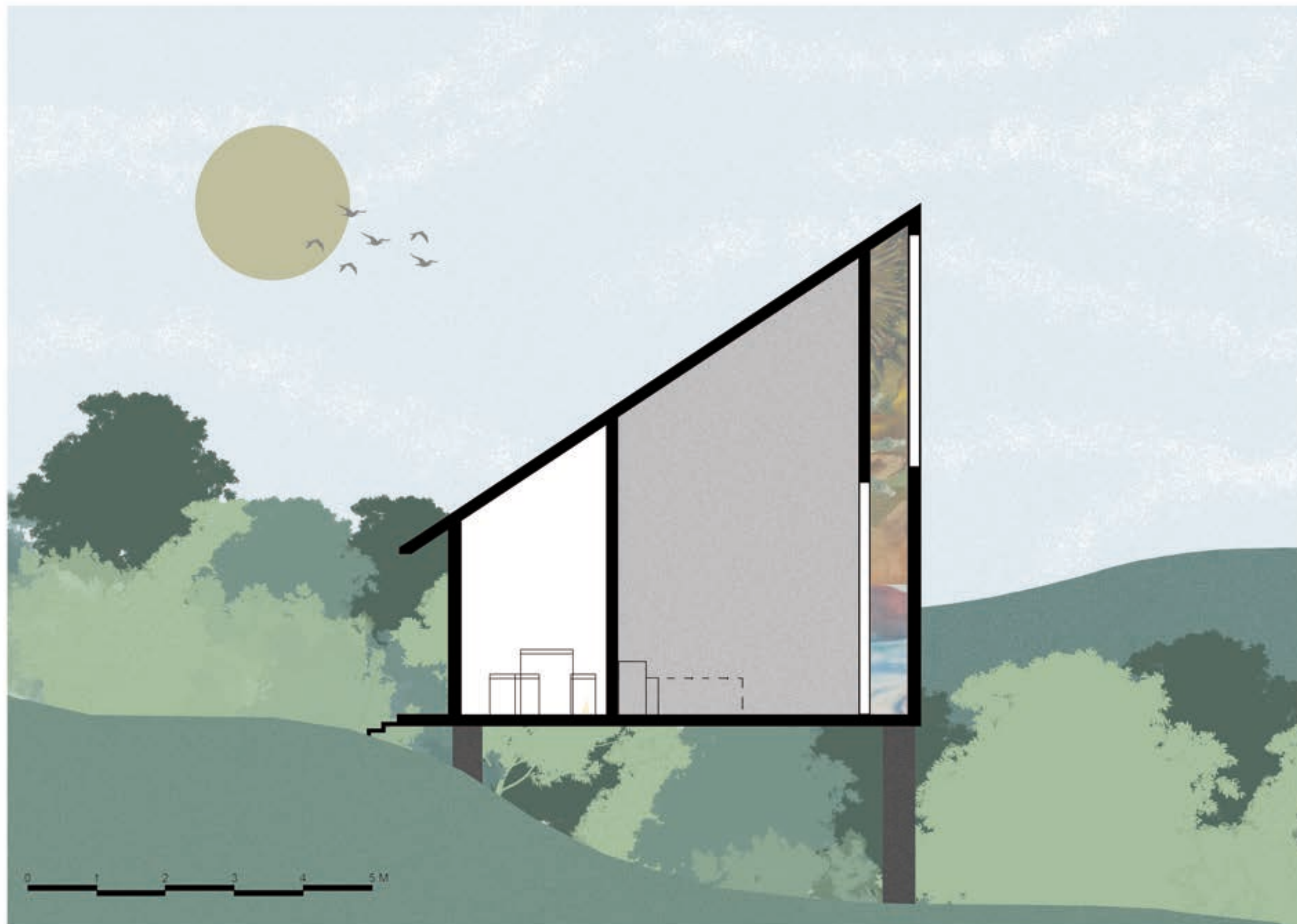
NAGY ANNA BORBÁLA
NÁDAI HANGA

KONZULENS

NAGY MÁRTON KÁLMÁN DLA
TÖRÖK DÁVID JÓZSEF DLA

BME LAKÓÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK, 2022

6

ADDIG IS

TDK 2022

EIDOSZ SZKOPEÓ

HOSSZMETSZET

SZERZŐ

NAGY ANNA BORBÁLA
NÁDAI HANGA

KONZULENS

NAGY MÁRTON KÁLMÁN DLA
TÖRÖK DÁVID JÓZSEF DLA

BME LAKÓÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK, 2022

ADDIG IS

TDK 2022

EIDOSZ SZKOPEÓ

KERESZTMETSZET
BELSŐ LÁTVÁNYTERV

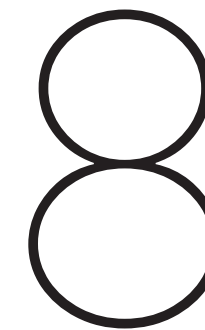
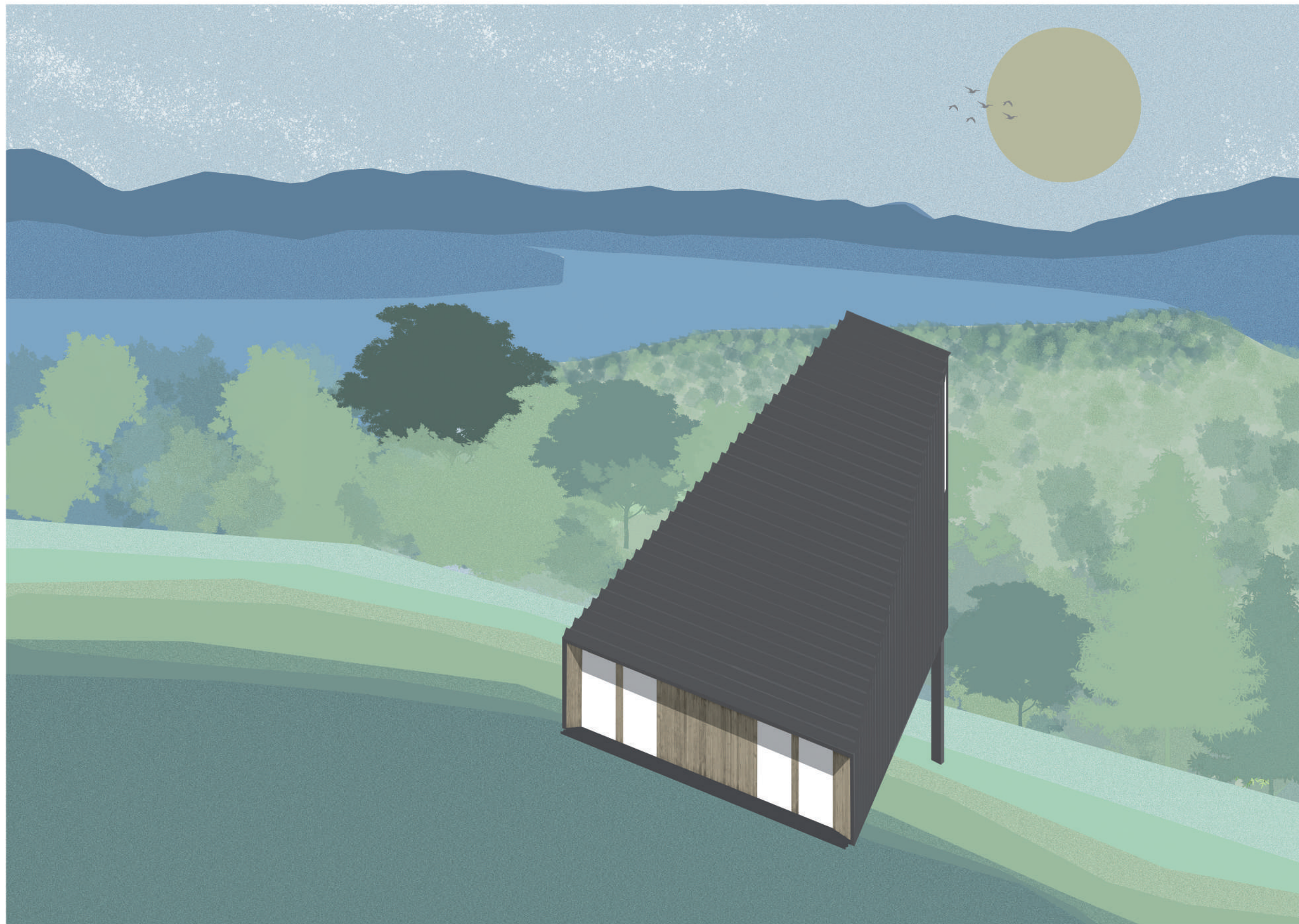
SZERZŐ

NAGY ANNA BORBÁLA
NÁDAI HANGA

KONZULENS

NAGY MÁRTON KÁLMÁN DLA
TÖRÖK DÁVID JÓZSEF DLA

BME LAKÓÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK, 2022

ADDIG IS

TDK 2022

EIDOSZ SZKOPEÓ

LÁTVÁNYTERV

SZERZŐ

NAGY ANNA BORBÁLA
NÁDAI HANGA

KONZULENS

NAGY MÁRTON KÁLMÁN DLA
TÖRÖK DÁVID JÓZSEF DLA

BME LAKÓÉPÜLETTERVEZÉSI
TANSZÉK, 2022